

Julija Berdon

MOŽNOSTI JE NEŠTETO, mladih pa bistveno manj

O mladih se večkrat piše, da smo neproduktivni, da nimamo novih idej, da se ne znamo postaviti za svoje, da smo nasplošno amorfni.

Od vsepovsod dobivamo predloge za nove projekte, za dejavnosti in tečaje, ki so nam na razpolago. Na splošno se mi zdi, da je današnja družba vsepovsod prežeta s fantastičnimi možnostmi, ki nam odpirajo pot v svet. Živimo v obdobju, kjer komunikacija, povezovanje, potovanje in druženje niso več problem; v živo se lahko pogovarjamo potem medmrežja, lahko študiramo med sovrstniki v tujini, prijateljstva sklepamo na facebooku in na drugih spletnih portalih, informacije so nam povsem dosegljive. Tudi v našem manjšem zamejskem okolju je vse polno društev, športnih in kulturnih organizacij, ki poleg običajnega delovanja prireajo še razne zanimive tečaje, poučne okrogle mize, inovativne dejavnosti ipd. Lahko se pomeriš v nogometu ali v najmodernejši azijski borilni veščini; lahko obiskuješ tečaj gledališča ali se izpopolniš v fotografskem znanju: možnosti je res na pretek!

Od tod pa tudi očitki: na tečajih je malo udeležencev, na okroglih mizah predavatelji samevajo, dejavnosti, ki so namenjene mladim, večkrat obiskujejo starejši radovedneži. Ta pojav tudi sama večkrat opažam.

Sprašujem pa se, ali ni vsega preveč: možnosti je nešteto, mladih pa bistveno manj. Mnogi sodelujejo pri različnih aktivnostih, ki jih organizirajo slovenska društva. Nekatera izmed teh so vaškega značaja, druga pa imajo širšo razsežnost. Mladim se ponuja torej bogata paleta možnosti: vsak se seveda izbere dejavnosti, ki ga najbolj privlači. Ob študiju namreč ne ostaja veliko časa za vse, kar nas zanima.

Prepričana sem, da so mladi, ki delujejo v društvih, delavni, da imajo nove ideje in da jih

TINA KRALJ, IMPRESIONISTIČNA POKRAJINA (CLAUDE MONET)
Akrilik na papirju,
izdelano na likovnem krožku Skk 2007

večkrat tudi uspešno udejanjajo. Po časopisju lahko namreč vsak dan zasledimo novičko o športnih, umetnostnih, šolskih in drugih uspehih, ki so si jih mladi priborili s svojim trudom.

Ob tem pa se pojavi tudi drugi problem: obetavnih uspehov je veliko, večkrat pa lahko ugotovimo, da so ti obetavni korenjaki vedno isti. Pri ljudeh vseh starosti se najdejo taki, ki jih vse zanima in svoj vsakdan napolnijo s tekanjem z dejavnosti na dejavnost, in drugačni, ki najraje ždijo doma na kavču. Pozor: tudi dejavnosti, ki so namenjene starejšim zamejcem, večkrat samevajo.

Situacija je na našem terenu torej zelo raznolika: v marsikateri vasi obstaja poleg običajnega društva še mladinski odsek, ki je izredno aktiven in sodeluje pri organizaciji praznikov in dogodkov. V nekaterih vaških društvih in organizacijah imajo vse v rokah starejši, tako da se mladi, ki jim ni dana možnost, da bi se izkazali, kmalu od njih poslovijo. Spet drugje sploh ni pomladka in društva se borijo za vsakdanje preživetje. Tudi društva, ki zajemajo širše področje, delujejo po podobnih dinamikah.

Večkrat sem poskušala vzbuditi zanimanje za katero dejavnost med svojimi sovrstniki; včasih

(dalje na naslednji strani) ►►

◀◀ (UVODNIK – dalje s prejšnje strani)

z uspehom, včasih pa ne. Verjetno je očitek, da mladi ne sodelujejo, že ustaljena fraza, ki jo večinoma izrekamo zato, da bi zakrili druge probleme. Ti po mojem mnenju tičijo predvsem v organizaciji vsezamejskega društvenega delovanja, ki je preveč natrpno z dejavnostmi. Od tod čutim potrebo po smiselnem omejevanju in reorganizaciji društvenih športnih in kulturnih dejavnosti.

Po drugi strani pa se mi zdi primerno, da se v naših skupnostih podpira razvoj manjših skupin, ki združujejo ljudi na podlagi njihovega interesa. Pri tem menim, da ni obvezno, da so v vsakem društvu prisotni mladi, saj lahko določeno zanimanje združuje le predstavnike drugih generacij.

Julija Berdon

PRAVIČNO TRGOVANJE

Tak vrvež. Tako polno dogajanja. Ekonomska kriza. Živalske vrste izumirajo. Ekološki alarm. Vodna gladina se viša, temperature rastejo. Razkol med zahodom in tretjim svetom postaja vedno globlji. Tehnološki napredek in ekonomski vzpon imata absolutno prednost. A kdo od nas pravzaprav pozna predzgodbo? Ali kdo sploh ve, da litij, sestavni del naših mobilnih telefonov prihaja iz temnih brezzračnih rudnikov podsaharske Afrike, kjer ga otroci in odrasli izkopavajo in predelujejo po več kot petnajst ur na dan? Veliko detajlov nam uide, veliko podatkov nam mediji nimajo interesa posredovati ... Slišimo novico, površno, raztreseno, in jo takoj odvržemo, pasivno. Nimamo moči, da bi rešili svet, a obstaja način, da lahko vsaj začutimo, kaj se skriva pod površjem. Kajti obstajajo skriti mehanizmi, po katerih pridejo prav tista oblačila in prav tista hrana v naš voziček multinacionalnega marketa.

Enkrat tedensko opravljam prostovoljno delo v trgovini za pravično trgovanje (Bottega equo e solidale, Fairtrade). Trgovinico Ekuo' v študentski četrti Rima je ustanovila organizacija Engim ONG leta 2002. Engim ne cilja na dobiček, a ima kot glavno dejavnost mednarodno sodelovanje z različnimi državami. Trgovine za pravično trgovanje ne ciljajo na pridobitev čim večjega možnega dobička, ker so proti izkoriščanju in revščini zaradi ekonomskih, političnih in socialnih vzrokov.

Ta oblika mednarodnega trgovanja skuša s pomočjo k poštenosti in enakopravnosti ekonomski izmenjavi med proizvajalci in pridelovalci držav tretjega sveta in se zoperstavlja izkoriščanju multinacionalk. Cene niso določene enostransko, pač pa gre za skupen dogovor. Na prvem mestu je dostojanstvo, kar strogo preprečuje otroško delo, zagotavlja

enake možnosti in plačila za moške in ženske, delovni pogoji so v skladu s pravom in lokalnimi normami. Nenazadnje skrbi za ekološko varnost, saj je izbira materialov, izdelkov in načina prevoza odvisna od skrbi za okolje. Proizvajalcem kupec jamči polovično predplačilo, kar pripomore k temu, da se pridelovalci izogonejo frenetičnim ali celo nenaravnim ritmom dela in negotovemu nihanju borze.

Izkoriščanje šibkejših družbenih slojev seveda ni sodoben pojav, ni le simptom hitrega, modernega sveta in nečloveških pogojev multinacionalk. Vselej je obstajalo trgovanje kot pomembno sredstvo spoznavanja, izmenjave in stika z oddaljenimi ljudstvi. In vedno je od tega bil kdo oškodovan. Trgovine za pravično trgovanje so nastale kot reakcija, kot alternativa univerzalno uveljavljenemu trgovanju, ki je naš planet privedlo na rob družbenega in ekonomskega propada. Brez trgovanja seveda ne gre, a naj bo poštenost pred dobičkom, človekove pravice pred ekonomskim uspehom, iskreni medosebni odnosi pred produktivnostjo. Naj bo nakup enakovredna izmenjava in pozoren na potrebe in življenjsko zgodbo drugega. Zgleda tako preprosto, a sla po čim večjem dobičku prehiteva čar osebnega stika, medosebnega sodelovanja. Dejstvo, da je človek na prvem mestu, tone v pozabo. Zakaj kupovati pravično? Zato, ker ima vsak nakup posledice. In ta način kupovanja spodbuja predelavo izdelkov, ki pozitivno vplivajo na človeka in njegovo družbeno in naravno okolje, ter cilja na zmanjšanje revščine v manj razvitih deželah in na izboljšanje sveta. Mati Terezija govori o kapljici v morju. In res je včasih dovolj malo zanimanja, malo kritičnega pogleda na svet, da naredimo korak dlje, da vidimo, kakšen je naš svet. In takrat sami vidimo, da ga je potrebno morda malce stresti.

Tanja Zorzut

Poletna aktivnost mednarodnega krožka MOSP

TURA RML2FUTURE – ENOJEZIČNOST JE OZDRAVLJIVA

Kako uporabiti počitnice za spoznavanje evropskih manjšin in hkrati doživeti nepozabne trenutke v sproščenosti in zabavi? Na to bi lahko odgovorila skupina mladih, ki so se letos poleti udeležili prav posebnega potovanja. Opravili so kar 4.000 km v 17 dneh, in sicer od 17. julija do 3. avgusta. Udeleženci, ki so bili vsi pripadniki raznih evropskih manjšin, so svojo pot začeli v Ljouwertu / Leeuwardenu na Nizozemskem.

»Evropa je kompleksna in vsebuje veliko jezikovno in kulturno raznolikost, na katero vplivajo tudi manj razširjeni in manjšinski jeziki v Evropi. Malo Evropejcev pa se tega zaveda. Z našo mrežo »RLM2future«

hočemo neposredno ukrepati za izboljšanje tega položaja, sklicujoč se na pomen večjezičnosti. Zato se je naša mlada ekipa odločila, da se poda na pot, da bi poudarila, da so v Evropi več kot samo veliki državni jeziki«, je pojasnila vodja projekta FUEN-a (Zvezna unija evropskih narodnosti) Judith Walde.

Potovanje, ki ga je organiziral partner YEN-a (Mladina evropskih narodnostnih skupnosti), je imelo prvi postanek v Pécsu na Madžarskem, kjer so udeleženci sodelovali na drugem projektu YEN-a, to je na mednarodni pevski izmenjavi Voices of Europe. Pécs sam je večkulturno mesto in je letos evropska prestolnica kulture.

Potovanje se je nadaljevalo v Trstu, kjer smo jih sprejeli člani MOSP-a (Mladi v odkrivanju skupnih poti). Priredili smo obisk pri nekaterih ustanovah slovenske manjšine v Italiji, kot sta Slori in Narodni dom, ter jih spremljali po mestu in okolici.

Mladi so nadaljevali pot do Južne Tirolske, točneje do Bocna. Tu so udeleženci potovanja intervjuvali domačine in jih spraševali o njihovih pogledih na večjezičnost v Evropi. Pot jih je nato peljala v Švico, v kanton Graubünden, kjer živijo Retoromanci, nato pa še naprej do sedeža Sveta Evrope v Strasbourgu. Nazadnje so obiskali nemško govorečo skupnost v Belgiji in se spet odpeljali do izhodiščne točke v Friziji.

Naslednje srečanje, ki ga je priredil YEN, je vsakoletni Jesenski seminar. Tokrat se je odvijal na Koroškem, pri Celovcu, od 12. do 18. septembra. Na njem je sodeloval tudi mednarodni krožek MOSP-a,

ki sicer v novi sezoni vabi mlade, da se mu pridružijo. Kogar bi zanimalo potovati in spoznavati druge evropske manjšine, naj stopi v stik z MOSP-om preko elektronske pošte mosp-skk@hotmail.it, še raje pa preko strani MOSP-SKK na Facebooku.

Levo: Ljouwert v Friziji, kjer se je začela tura RML2future.

Spodaj: Pécs na Madžarskem in hribovje v švicarskem kantonu Graubünden.

Mirjam Malalan

MLADI ZA MLADE PREDSTAVILI CD DVOJEZIČNIH TABEL V LJUBLJANI

Dvojezični napisi so najbolj sporni zaščitni ukrep, ker potrjujejo multietnični značaj nekega območja in torej prisotnost neke manjšine na teritoriju.

Mladi za mlade so kot Mladi Slovenske skupnosti v Ljubljani prvič predstavili svoj novi CD z izborom fotografij vseh cestnih oznak po občinah tržaške pokrajine, ki so enojezične, a bi po zakonu morale biti dvojezične. Zgoščenka je opremljena z avtomatskim pogonom.

Najprej je predstavljen pravni okvir, torej zakonodaja, ki določa pravice slovenske manjšine na tem območju. Temu sledi predstavitev posameznih območij tržaške pokrajine na podlagi uradne deželne kartografije, kjer so označene točke s spornimi cestnimi oznakami. Točke se direktno povezujejo na posamezne slike. Celotno gradivo na zgoščenci je avtomatsko nastavljeno, tako da lahko gledalec čitljivo in enostavno raziskuje po območjih.

Zgoščenko so pripravili člani skupine Mladi za mlade s pomočjo odvetnika Andreja Berdona, ki je uredil pravni okvir, in inženirja Danijela Šuligaja, ki je poskrbel za tehnično plat projekta.

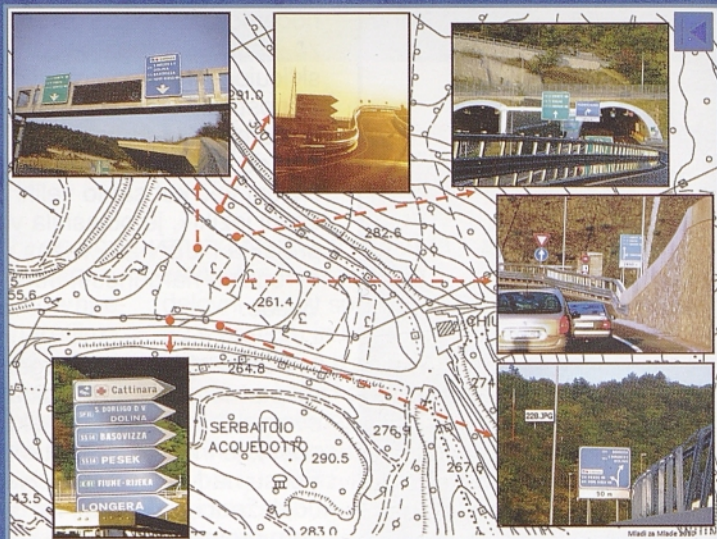
Prva predstavitev zgoščenske je bila v Ljubljani na sedežu Inštituta Jožeta Pučnika. Skupino je predstavil Dejan Valentinčič, ki je tudi organiziral večer na inštitutu in ki je v Evropskem parlamentu v Bruslju opravil staž in raziskoval položaj slovenskih manjšin v Italiji in Avstriji. Besedo je nato prevzel deželni tajnik Mladih Slovenske skupnosti Tomaž Špacapan, ki je predstavil zgoščenko in povedal o pomenu tega projekta za slovensko manjšino v Italiji. Po pred-

stavitvi so udeleženci postavili številna vprašanja o naši manjšini in o njenem delovanju, o problemih v zvezi z dvojezičnostjo in o stikih z bližnjo Koroško. Mladi za mlade so prejeli čestitke gostiteljev, organizatorjev in ostalih udeležencev. Zgoščenska je prevzela publiko, saj je vse udeležence tematika zelo zanimala. Po predavanju so se obiskovalci večera preselili v bližnjo kavarno Dvorni bar, kjer so ostali do poznega.

Skupina je tako navezala nove stike z matico, še posebej pa pričela z nizom predstavitev svoje zgoščenske. Mladi za mlade bodo ta projekt predstavili še v Trstu, Gorici, Čedadu, na Trbižu in v Celovcu, nakar bodo projekt popeljali celo v Bruselj, kjer bo predmet dnevnega reda komisije za manjšine.

Izdelek, ki predstavi razporeditev enojezičnih tabel, torej njihovo točno število in kraj, kjer se nahajajo, je popolna slika ozemlja tržaške pokrajine, razdeljene po posameznih občinah, v katerih je dvojezičnost obvezna po zakonu. S tem dokumentom bodo lahko mladi Slovenci iz Italije zahtevali spoštovanje zaščitnega zakona in še posebej njegovega 10. člena. Po mnenju Mladih za mlade se z jasnimi zahtevami pride do lažjih pogajanj: Slovenci bomo lahko odslej od javnih uprav zahtevali točno število tabel in imeli dejavno možnost izračunanja stroškov za udejanjanje vidne dvojezičnosti, kar naj bi bistveno pripomoglo k postopnem udejanjanju vidne dvojezičnosti pri nas.

Tomaž Špacapan

Enojezični napisi na območju tržaške pokrajine.

MOSP in STUDIO ART SKUPAJ NA MEDNARODNI GLEDALIŠKI IZMENJAVI THE SHOW MUST GO ON!

Konec julija so se nekateri člani MOSP-a (Mladi v odkrivanju skupnih poti) in gojenici gledališke šole Studio Art podali na čudovito mednarodno gledališko izkušnjo z naslovom *The show must go on!* Enotedenske izmenjave, ki je potekala v Želimljah pri Ljubljani, so se poleg tržaške skupine udeležile še skupine iz Slovenije, Avstrije in Malte. Narodnostno pisano skupino je sestavljalo kar 24 mladih, ki se je med tednom ukvarjalo ne le z gledališkimi dejavnostmi, pač pa tudi s kulinariko, sprostitvenimi igrami, izleti, skupnim čiščenjem in pospravljanjem in tako osvojilo veliko znanja ne le na področju gledališča, ampak tudi tako imenovanega team worka, to je skupnega dela, ki je v današnjem času še kako nezamenljiva vrlina.

Mednarodni projekt je na slovensko agencijo Mladi v akciji, ki jo financira Evropska unija, prijavila Socialna akademija, nositeljica projekta pa je bila Mojca Perat, ki je z organizacijo MOSP že aktivno sodelovala pri pripravi vsakoletnega foruma mladih iz Slovenije, zamejstva in zdomstva Draga Mladih. Le-ta si je zamislila projekt, katerega glavni cilj je bil medsebojno spoznavanje mladih iz različnih realnosti preko gledališkega ustvarjanja. V ta namen je vsaka sodelujoča država pripravila enodneveni gledališki program, v katerem je predstavila svoj pogled na gledališče s pomočjo različnih delovnih tehnik: od vaj za ogrevanje do plesa, improvizacije, ustvarjanja odrskega dogajanja s pomočjo časopisov in mnogo drugega. Medsebojno spoznavanje skupine so poleg popoldanskih in jutranjih delavnic vseskozi krepile tudi druge aktivnosti. Enotedenski program je namreč predvideval tudi pripravo tipičnih dobrot iz sodelujočih držav, spre-

hode, igre pa tudi izlete v naravo in obisk Ljubljane ter Bleda. Izsledke svojega dela so mladi sklenili pokazati tudi v javnosti: med naučenimi tehnikami so izbrali najbolj učinkovite vaje, s katerimi so v obliki nenapovedanih akcij presenetili mimoidoče v slovenski prestolnici.

Mladi iz Italije, Slovenije, Avstrije in Malte na izmenjavi v Željmljah pri Ljubljani.

Tako nositeljica projekta kot tudi mladi udeleženci so se o zaključeni izkušnji izredno pozitivno izrazili. To pa še ni vse, saj bo v kratkem izkušnja pristala tudi na papirju. Nastala bo namreč knjižica s predstavitvami sodelujočih organizacij in njihovih tehnik dela, ki bodo v nadaljnje prav gotovo obogatile gledališko dejavnost sodelujočih skupin in drugih skupin, ki delujejo v okviru društev.

Patrizia Jurincic

Tudi letos so mladinske organizacije iz Slovenije in zamejstva priredile vsakoletno srečanje za mlade – Drago mladih. Letos praznuje jubilejno dvajseto leto in se je odvijala v Zavodu Antona Martina Slomška v Mariboru. Glavni organizator letošnje izvedbe je bilo Akademsko katoliško združenje Amos, kot vsako leto pa so sodelovali tudi: Središče Rotunda-primorski družbeni center iz Kopra, Sve-

točni slovenski kongres (SSK), Mladi v odkrivanju skupnih poti (MOSP), Katoliška mladina (KM), Rafaelova družba in Socialna akademija.

Tematika letošnje Drage mladih je bila revščina in socialna izključenost z naslovom *Živi in pusti sled*. Prvi je v petek, 9. julija, pred mlade stopil Zlatko Blažič, avtor znane knjige *Zgodovina moje heroinske odvisnosti* in svetovalec v društvu Srečanje. Podobno kot v knjigi je predavatelj poslušalcem razkril svojo zgodbo, ki je marsikoga pretresla, a vendarle vsem vlila veliko upanja, saj se njegova izkušnja zaključuje izredno pozitivno.

V soboto je bila na programu okrogla miza, pri kateri so sodelovali dr. Matjaž Mulej, profesor na Ekonomsko poslovni fakulteti Univerze v Mariboru, Aco Prosnik, klinični psi-

holog in direktor Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše, pater dr. Robin Schweiger, direktor Jezuitske službe za begunce v Sloveniji, in dr. Bogdan Polajner, direktor inštituta za zasvojenost Eksodus-Z. Predavatelji so se teme lotili in različnih zornih kotov: Aco Prosnik je obravnaval pojem socialne izključenosti pri študentih, Dr. Polajner je opisal krizo mladih generacij, ki pogosto ne poznajo več zdravih užitkov in veselja, saj te povezujejo z računalnikom, alkoholom ali celo drogo, Dr. Mulej je poudarjal, da je kapitalizem, ki vlada današnjemu svetu, nezdrav in glavni krivec za naše krizno obdobje, rešitve pa v večini ekonomskih

2
Draga

»Živi in pusti sled« na 20. Drago mladih v Mariboru.

FESTIVAL MLADINSKE USTVARJALNOSTI

Spodaj: gledališka skupina (foto Helena Pertot).

Klara Kravos: »Na gledališki delavnici je bilo zelo lepo. Ideja je bila enkratna, besedilo je bilo napisano v redu in režiserki (Helena Pertot in Patrizia Jurinčič) sta prav izbrali vloge, ki so bile »pisane na kožo« igralcem.«

Kot že večkrat, so se tudi letos teden pred začetkom pouka mladi zbrali na Opčinah v Finžgarjevem domu, kjer so se v družbi sovrstnikov udeležili raznoraznih delavnic. Festival mladinske

ustvarjalnosti, kot ga je organizator društvo MOSP (Mladi v odkrivanju skupnih poti) poimenovalo, je letos potekal od 30. avgusta do 4. septembra. Kot uvod v novo sezono so tokrat pripravili štiri delavnice: časnikarsko, čustveno, gledališko in mednarodno.

Gledališka delavnica, ki poteka že kopico let, je bila najbolj uspešna: mladi so se z mladima režiserkama Patrizio Jurinčič in Heleno Pertot – pod mentorstvom profesorice Lučke Susič – izredno zabavali, a se hkrati marsikaj naučili. Pohvaliti jih je treba, saj so v enem tednu pripravili krajšo predstavo in jo že v soboto ponudili na ogled širši publiki. Vsi prisotni so se pošteno nasmjali ob nastopu mladih igralcev,

Matjaž De Luisa: »Zamisel za časnikarsko delavnico je bila čudovita in enkratna. Mislim, da bi se morali mladi bolj zanimati za to, kar se dogaja okrog nas. Časnikarska delavnica je dober način za uvajanje v to spoznavanje oziroma za raziskovanje okolja in družbe, v katerih živimo.«

ki so uprizorili nekoliko prirejeno ameriško nadaljevanko Glee in jo predstavili pod naslovom GLEEdališki klub.

Pri časnikarski delavnici sta Julija Berdon in Breda Susič predstavili mladinsko revijo Rast in razložili, kako poteka njeno urejanje. Kot uvod v delo časnikarskega krožka, ki bo potekal v prihajajoči sezoni, so si mladi zamislili, kako bo zgleдалa naslednja številka revije, porazdelili so si naloge in urednikom postregli s polnim košem novih idej.

teorij ni, pater Schweiger je govoril o migracijah in begunstvu ter se osredotočil na probleme, ki so aktualni predvsem v Italiji.

Prepričan je, da je pravi vzrok tega pojava družbena ekonomska nestabilnost in da je rešitev to, da bi mladi zgradili nov koncept sveta, kjer bi prevladovala enakost in čut do sočloveka.

Isti dan je v večernih urah potekala slavnostna obeležitev dvajsetletnice Drage mladih, s krajšim pogledom na njeno zgodovino. Na koncu pa so vsi nazdravili ob okusni torti. Udeleženci so se nato podali na Dravsko nabrežje, kjer je potekal vsakoletni festival Lent, s svojimi koncerti, stojnicami ter zaključnimi ognjemeti.

Naslednjega dne je bila na vrsti še zadnja okrogla miza. S Tržaškega sta pri njej sodelovala gospa Kristina Martelanc, univerzitetna diplomirana socialna delavka, in njen mož Adam Selj, diplomiran socialni svetovalec. Poudarjala sta, da je v življenju bistveno, da najdemo lastno srečo, saj se lahko šele tedaj predamo drugim. Velika ljubezen do svojega dela in pozitivna energija, ki sta jo oddajala, je izredno prevzela poslušalce. Debate se je udeležila tudi mag. Jasmina Breznik, ki je spregovorila o svojem delu v institucionalnem varstvu VDC POLŽ v Mariboru, kjer živijo ljudje s posebnimi težavami. Mlade pa so posebno zanimala izkušnja mladih deklet, ki sta se udeležili Projekta Afrika in se v Afriki soočili z najhujšo materialno revščino. Razložili pa sta, da je bogastvo tamkajšnjih ljudi

MOSP-ovi udeleženci Drage mladih.

družina, medsebojna pomoč in druženje, srečni so s tem, kar že imajo.

Poleg prijateljskih vezi, ki so se sklenile med mladimi iz Slovenije in zamejstva, je Draga mladih v vseh udeležencih pustila globoko sled. Marsikdo je odkril, da so nam pojmi kot socialna izključenost, materialna revščina in notranje bogastvo veliko bližji in vsakdanji, kot se včasih zdi.

Na festivalu so letos prvič priredili tudi čustveno delavnico z naslovom Čutim, čutiš, čutimo ... koliko je to res v današnji družbi? – uvajanje v svet čustvenih vzgibov. Socialna delavka Kristina Martelanc in Adam Selj, ki so ju mladi spoznali na Dragi mladih v Mariboru, sta sprejela vodenje delavnice.

Tako so se mladi v dveh srečanjih iskreno pogovorili z njima in ostalimi člani skupine ter poskusili odkriti katera so čustva, ki jih najpogosteje srečujejo, katera najrajši potlačijo ... Nova

Neža Kravos: »'Čustvena' delavnica, ki sta jo vodila Kristina Martelanc in Adam Selj, je bila zelo inovativna. Všeč mi je bilo, da smo se, čeprav se nismo vsi dobro poznali, med seboj zelo odkrito in odprto pogovarjali.«

izkušnja je vse udeležence navdušila.

V četrtek so z Mirjam Malalan na mednarodni delavnici mladi spoznali delovanje krožka, ki se ukvarja s potovanji in odkrivanji drugih evropskih manjšin. Seznanjeni pa so bili tudi z mednarodnimi izmenjavami, ki jih ima letos krožek na programu.

Festival se je prepletal tudi s študijskimi dnevi Draga, tako da so se mladi v petek udeležili okrogle mize o konfliktnih in razlikah med generacijami. Zvečer pa so prisluhnili zelo uspešnemu koncertu slovenske jazz in pop vokalne skupine Perpetuum Jazzile.

Neža Kravos

Ivan Rustja: »Koncert zbora Perpetuum Jazzile me je izjemno navdušil in je bil nepozabno doživetje.«

Spodaj: Perpetuum Jazzile (foto KROMA in P. Cvelbar).
Levo spodaj: socialna delavnica.

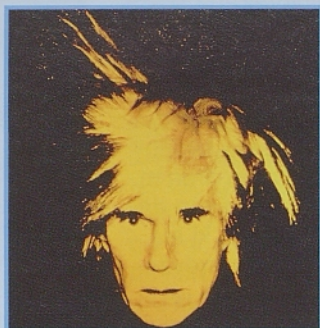
Andy Warhol

Andy Warhol, ikona Amerike, človek, ki je obesil na zid kokakolo, juhu in Mao Tse Tunga, je bil Rusin rojen v Pittsburghu in se za nobeno ceno ni hotel niti približati New Yorku. Po vrhu pa se sploh ni imenoval Andy, še manj pa Warhol. Kot je sam rekel: »Pravijo, da čas spreminja stvari, v resnici pa jih moraš ti sam spremeniti«. In tako je tudi sam storil in sprejel odločitev, ki mu je spremenila življenje: odšel je v New York.

Svojo kariero je začel z reklamo za čevlje, na platu pa je, ker je zvenelo bolj mladostniško, pisalo Andy namesto Andrew; zaradi tiskarskega škrata je odpadla zadnja črka njegovega priimka, in ker je Warhol zvenelo bolj ameriško kot Warhola, je tako tudi ostalo. Nekateri pravijo, da mu je ideje za slike dajala neka prijateljica (pravzaprav znanka, saj je Warhol izjavil, da ni v svojem življenju nikoli vzpostavil prave prijateljske zveze), ki je upravljala neko galerijo, v resnici pa se zdi, da mu je ta dala samo en nasvet: naj riše to, kar mu je najbolj všeč.

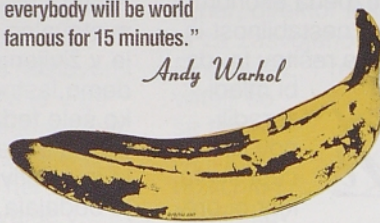
Tako je Warhol začel risati denar; pred in po tem je prelił na platno steklenice kokakole, za katero je menil, da je eden izmed najbolj genialnih izumov prejšnjega tisočletja, segel je v shrambe vseh Američanov in prelevil pločevinke Campbell in škatle za milo Brillo v umetnišne. Iz časopisov je vzel slike nekaterih izmed najbolj znanih osebnosti tistega časa, kot so bili Marilyn Monroe, Mao Tse Tung, Jackie Kennedy in Elvis Presley, jim dodal malo Warhola in ustvaril legendarne slike, po katerih je še danes znan.

Warhol pa ni bil zgolj slikar, temveč tudi pisatelj in filmski režiser, čeprav njegovi filmi niso za vsakogar. Pravijo, da izmed devetih ljudi, ki se je udeležilo premiere njegovega filma *Sleep* (1963), sta dva zapustila dvorano med prvo uro. Zanimivo je, da je ostalih sedem gledalo osem ur igralca Johna Giorna, ki je spal. Pri tem je treba povedati, da so

“In the future
everybody will be world
famous for 15 minutes.”

Andy Warhol

Andy Warhol 15

Warholovi filmi nastali z namenom, da bi bili »anti-filmi«, kar je tudi razumljivo, saj, kljub temu, da je bil Andy Warhol zmožen česar koli, ne bi bilo mogoče opravičiti na kak drug način film »Empire state building«, v katerem je filman vrh znane New Yorkške palače od mraka do zore!

Težko bi bilo dobiti nekoga drugega, ki bi začel zlagati vse predmete, ki jih ima na mizi v škatle, imenovane »time boxes«, in jih potem spravljati v arhiv. Še težje bi bilo dobiti nekoga, ki bi imel na mizi mumificirano roko, staro 3000 let, a je bil Warhol res zmožen vsega!

Verjetno je bila tega kriva vrsta epilepsije, ki ga je prisilila, da je preležal velik del svojega otroštva, vendar je Warhol v zrelih letih dobil grdo navado, da je navadnim ljudem podarjal svojih »petnajst minut slave« s tem, da jih je spremenil v svoje »superstars«, potem pa, ko se jih je naveličal, jih je v hipu pozabil in odmaknil reflektorje od njih. Pri tem pa se je nekaj zataknilo: Warhol se je zameril nekdanji oboževalki Valerie Solanas, ki ga je ustrelila, a ne ubila. Warhol je pravil, da se je po strelu njegovo življenje popolnoma spremenilo, saj je bilo prej, kot da bi gledal svoje življenje na televizijskem ekranu, tedaj pa je končno zares zaživel.

Omembe vreden je gotovo njegov atelier, tako imenovana »Factory«, v katero je imel do ustrelitve dostop kdorkoli in kjer so začeli svojo kariero umetniki, kot so The Velvet Underground in Jack Kerouac.

Umrl je sam, kot si je verjetno zaslužil, njegova slava pa še živi, kar je verjetno tudi zaslužno, saj je dal dušo zanjo.

Umrl je sam, kot si je verjetno zaslužil, njegova slava pa še živi, kar je verjetno tudi zaslužno, saj je dal dušo zanjo.

Valentina Oblak